РІК ВИДАННЯ XXV

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 211 (6493) | П'ЯТНИЦЯ, 20 ЖОВТНЯ 1944 РОКУ | Ціна 20 коп.

Війська четвертого УКРАЇНСЬКОГО фронту, продовжуючи наступ, подолали Карпатський Хребет, оволодівши перевалами ЛУПКОВСЬКИМ, РУСЬКИМ, УЖОКСЬКИМ, ВЕРЕЦЬКИМ, ВИШКОВСЬКИМ, ЯБЛОНОВСЬКИМ, ТАТАРСЬКИМ, просунулися вглиб території Чехословаччини від 20 до 50 кілометрів на фронті протягом в 275 кілометрів.

НАКАЗ
ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО

Генерал-полковникові **ПЕТРОВУ**

Війська 4-го **Українського** фронту, продовжуючи наступ, подолали **Карпатський Хребет** і, оволодівши перевалами—**Лупковським, Руським, Ужокським, Верецьким, Вишковським, Яблоновським, Татарським**, просунулися вглиб території Чехословаччини від 20 до 50 кілометрів на фронті протягом 275 кілометрів.

В ході наступу війська фронту оволоділи містами Чехословаччини **Керешмезе (Ясіна), Рахов** і великими населеними пунктами **Чертіжне, Велька Поляна, Руско, Льюта, Ужок, Нижні Верецкі, Заломиска, Пилипець, Голякін, Торуна, Над Бочко** і в Північній Трансільванії зайняли місто **Сіґет**.

В боях за подолання **Карпат** відзначилися війська генерал-полковника **Гречко**, генерал-лейтенанта **Журавльова**, генерал-майора **Гастіловича**, генерал-лейтенанта **Гордєєва**, генерал-майора **Лазько**, генерал-майора **Мольнікова**, генерал-майора **Афоніна**, генерал-майора **Веденіна**, генерал-майора **Божко**, генерал-майора **Янковського**, генерал-майора **Лівінова**, генерал-майора **Подшивайлова**, генерал-майора **Фролова**, генерал-майора **Прохорова**, генерал-майора **Дударева**, генерал-майора **Колдубова**, генерал-майора **Уманського**, генерал-майора **Фадєєва**, полковника **Дряхлова**, полковника **Батлука**, полковника **Пахомова**, полковника **Новожилова**, полковника **Жордієнко**, полковника **Чорного**, полковника **Угрюмова**, полковника **Васільєва**; артилеристи генерал-лейтенанта артилерії **Каріофілі**, генерал-майора артилерії **Бриченок**, генерал-майора артилерії **Найденкова**, генерал-майора артилерії **Творецького**, генерал-майора артилерії **Жибуркус**, полковника **Шарапова**, полковника **Яковлева**, полковника **Брозголь**, полковника **Нікітіна**, полковника **Пономарцова**, підполковника **Філімонова**, підполковника **Заїкіна**, підполковника **Сілакова**, підполковника **Горбатенко**, майора **Письмерова**, майора **Казакова**, підполковника **Торехіна**; танкісти генерал-майора танкових військ **Соловйова**, генерал-майора танкових військ **Райкіна**, полковника **Серова**; льотчики генерал-лейтенанта авіації **Жданова**, генерал-лейтенанта авіації **Наменшвілі**, генерал-майора авіації **Головня**, генерал-майора авіації **Котельнікова**, генерал-майора авіації **Лакеєва**, генерал-майора авіації **Пухова**, підполковника **Єфремова**, підполковника **Сорікова**; сапери генерал-майора інженерних військ **Колесникова**, полковника **Давиденка**, полковника **Говорова**, полковника **Журіна**, підполковника **Наумова**, полковника **Барш**; зв'язківці генерал-лейтенанта військ зв'язку **Матвєєва**.

На ознаменування здобутої перемоги з'єднання і частини, що найбільш відзначились в боях за подолання **Карпат**, представити до присвоєння найменування **«Карпатських»** і до нагородження орденами.

Сьогодні, 18 жовтня, о 22 годині столиця нашої Батьківщини **Москва** від імені Батьківщини салютує доблесним військам 4-го Українського фронту, що подолали **Карпати**,—двадцятьма артилерійськими залпами з двохсот двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії **оголошую подяку** керованим Вами військам, що брали участь в боях за подолання **Карпат**.

Вічна слава героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу Й. СТАЛІН.

18 жовтня 1944 року.

Обід у Голови Ради Народних Комісарів СРСР Й. В. Сталіна на честь п. У. Черчілля і п. А. Ідена

18 жовтня Голова Ради Народних Комісарів Союзу РСР Й. В. Сталін дав обід у Кремлі на честь Прем'єр-Міністра Великобританії п. У. Черчілля і Міністра Закордонних Справ п. А. Ідена.

На обіді були присутні п. У. Черчілль, п. А. Іден, Посол Великобританії п. А. К. Керр, Посол США п. В. А. Гарріман, Посол Канади п. Д. Уілгресс, Посланик Австралії п. Д. Малоней, Посланик Нової Зеландії п. Г. Босвелл, Начальник Британського Імперського Генерального Штабу фельдмаршал А. Брук, генерал Х. Л. Ісмей, Глава Британської Військової Місії генерал-лейтенант М. Баррос, Глава Військової Місії США генерал-майор Д. Дін, співробітники Посольства Великобританії та особи, які супроводжують п. У. Черчілля і п. А. Ідена. З радянського боку були присутні В. М. Молотов, Маршал К. Є. Ворошилов, А. І. Мікоян, Л. П. Берія, Г. М. Маленков, Л. М. Каганович, М. А. Вознесенський, А. С. Щербаков, А. Н. Косигін, Посол СРСР у Великобританії Ф. Т. Гусєв, адмірал флоту Н. Г. Кузнєцов, А. І. Шахурін, В. А. Малишев, Б. Л. Ванніков, Д. Ф. Устінов, І. Т. Тевосьян, А. Я. Вишинський, В. Г. Деканозов, С. А. Лозовський, М. М. Літвінов, І. М. Майський, Головний Маршал авіації А. А. Новіков, Головний Маршал артилерії Н. Н. Воронов, Маршал бронетанкових військ Я. Н. Федоренко, Маршал інженерних військ М. П. Воробйов, генерал армії А. І. Антонов, відповідальні працівники НКЗС СРСР і НКО.

Обід пройшов у дружній атмосфері та в пожвавлених бесідах радянських діячів з гостями.

Сніданок у Народного Комісара Закордонних Справ СРСР В. М. Молотова на честь п. А. Ідена

17 жовтня Народний Комісар Закордонних Справ СРСР В. М. Молотов дав сніданок на честь Міністра Закордонних Справ Великобританії п. А. Ідена.

На сніданку були присутні п. Іден, заступники Народного Комісара Закордонних Справ СРСР А. Я. Вишинський та І. М. Майський, Посол Великобританії в СРСР п. А. К. Керр, Посол СРСР у Великобританії Ф. Т. Гусєв, Радник Посольства Великобританії п. Д. Бальфур, Радник Посольства СРСР у Великобританії А. А. Соболев та Завідуючий 2-м європейським Відділом НКЗС СРСР К. В. Новіков.

Прийом В. М. Молотовим членів Болгарської Урядової Делегації

17 жовтня Народний Комісар Закордонних Справ СРСР В. М. Молотов прийняв членів Болгарської Урядової Делегації, які прибули до Москви для ведення переговорів про перемир'я—Міністра Закордонних Справ п. П. Стайнова, голови делегації, Міністра без портфелю п. М. Петкова та Міністра Фінансів п. П. Стоянова, яких супроводжували радники делегації професор Д. Міхалчев, генерал-полковник Г. Попов і полковник І. Антонов.

На прийомі був присутній Заступник Народного Комісара Закордонних Справ А. Я. Вишинський.

Другий Білоруський фронт.

Віталій Григорович Тищенко почав воювати з першого дня Вітчизняної війни у званні лейтенанта. Зараз 22-річний майор командує стрілецьким батальйоном. Бійці люблять і поважають свого командира за відвагу та військову майстерність, за веселу вдачу та батьківську турботу про кожного солдата. Шість разів був поранений молодий офіцер і знову повертався у свій підрозділ.

За особисту мужність й уміле керування боями т. Тищенко нагороджений орденами Червоного Прапору, Кутузова III ступеня, Олександра Невського та орденом Британської Імперії 4 ступеня.

Тов. Тищенко—українець, вчився у середній школі в м. Гуляйполе, Запорізької області.

Фото В. Шаровського.
(Фотохроніка ТАРС).

ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНЛЯНДІЄЮ УГОДИ ПРО ПЕРЕМИР'Я

ХЕЛЬСІНКІ, 15 жовтня. (ТАРС). За час, що минув з моменту заключення Фінляндією Угоди про перемир'я, тобто з 19 вересня цього року, фінський уряд виконав ряд своїх зобов'язань, що витікають з цієї Угоди.

Фінляндія очистила район Порккала-Уд, що передається в оренду Радянському Союзу, в строки, передбачені Угодою. Радянсько-фінська змішана комісія по визначенню кордонів орендованого району приступила до роботи 7 жовтня і з 13 жовтня почались польові роботи на місцевості. Союзному (Радянському) Головнокомандуванню надані на південному та південно-західному узбережжі Фінляндії аеродроми з усім необхідним обладнанням для базування радянської авіації.

Відповідно до Угоди Фінляндія 20 вересня порвала дипломатичні та всякі інші відносини з Угорщиною, Словакією та Хорватією, а також припинила всякий зв'язок закордонних місій та консульств, що знаходяться в Фінляндії, з зовнішнім світом.

Фінські власті звільнили військовополонених, інтернованих і насильно угнаних у Фінляндію радянських громадян. Вже вироблений і представлений в Союзну Контрольну Комісію план повернення в Радянський Союз цих громадян. Перші групи визволених військовополонених почали прибувати на радянсько-фінський кордон.

Реалізуючи Угоду, фінський сейм 23 вересня ствердив закон, який надає фінському урядові право розпускати прогітлерівські (фашистського типу) організації, що знаходяться на території Фінляндії. Згідно з цим законом, уряд Фінляндії оголосив про розпуск біля 400 таких організацій. Розпущено, зокрема, фашистську організацію ІКЛ. Її друкований орган «Лян Суунта» продовжував виходити до 4 жовтня, але 5 жовтня, за вимогою Союзної Контрольної Комісії ця газета була закрита. Фінські власті звільнили 1.035 політичних ув'язнених, в тому числі 195 радянських громадян. Слід, проте, відзначити, що не зважаючи на формальне звільнення цих радянських громадян від тюремного режиму, фінські власті до останніх днів тримали їх в тюрмі. Частково виконується Фінляндією також стаття Угоди про передачу Союзному (Радянському) Головнокомандуванню, як трофеїв, військового майна, що належить Німеччині й Угорщині. Частина цього майна вже передана.

В той же час фінами все ще незадовільно виконуються найважливіші зобов'язання по роззброєнню німецьких військ у Фінляндії. Фінляндія зволікла роззброєння німецьких збройних сил, що знаходяться на її території. Воєнні дії проти німецьких військ на півночі Фінляндії фіни розпочали тільки 1 жовтня, використовуючи лише незначну частину своєї армії.

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 18 жовтня

Протягом 18 жовтня на північний захід від міста **Іелгава (Мітава)** наші війська вели наступальні бої, в ході яких форсували ріку **Лієлупе** і оволоділи населеними пунктами **Пікстніекі, Темері, Бранькюціємс, Кайгуціємс, Велгунтосціємс, Гайліші, Межамуйжа, Вегайні** і залізничними станціями **Темері, Лієберзе, Будас**.

Війська 4-го **Українського** фронту, продовжуючи наступ, подолали **Карпатський Хребет** і, оволодівши перевалами — **Лупковським, Руським, Ужокським, Верецьким, Вишковським, Яблоновським, Татарським**, просунулися вглиб території Чехословаччини від 20 до 50 кілометрів на фронті протягом в 275 кілометрів. В ході наступу війська фронту оволоділи містами Чехословаччини **Керешмезе (Ясіна), Рахов** і великими населеними пунктами **Чертіжне, Велька Поляна, Руско, Льюта, Ужок, Ніжні Верецкі, Заломиська, Пилипець, Голятін, Торуна, Над Бочко** і в Північній Трансільванії зайняли місто **Сіґет**.

В Північній Трансільванії наші війська, діючи спільно з румунськими військами, оволоділи містом і залізничним вузлом **Валя-Луй-Михай**, містом і залізничною станцією **Симлеул-Сільванієї**, а також з боями зайняли понад 50 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Окна-Шугатаг, Будошті, Кречешті, Думбравіца, Хідяга, Бирзеул-де-Сус, Урменіш, Мірешул-Маре, Одорхей-Сомеш, Селетич, Кілішара, Бокша, Кушфалеу, Галос-Петре, Шіміан** і залізничні станції **Окна-Шугатаг, Хідяга, Фероіг, Мірешул-Маре, Бенесат, Сілідру**.

Наші війська, діючи спільно з частинами народно-визвольної армії Югославії, продовжували вести бої по очищенню від противника міста **Белград**. На південний схід від міста Белграда наші війська оточили значну групу німецьких частин і вели успішні бої по їх знищенню.

Болгарські війська, діючи проти німців спільно з частинами народно-визвольної армії Югославії і з нашими військами, з боями зайняли великі населені пункти **Блаце, Куршумлє**.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і бої місцевого значення.

За 17 жовтня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 58 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 69 літаків противника.

* * *

Наліт нашої авіації на залізничний вузол Гольдап (у Східній Прусії)

В ніч на 18 жовтня наша авіація дальної дії вчинила наліт на залізничний вузол Гольдап (у Східній Прусії).

Під час нальоту на залізничному вузлі знаходилось велике число німецьких військових ешелонів. В наслідок бомбардування виникли пожежі, особливо великі в південно-західній частині вузла. Горіли вагони, платформи і цистерни з пальним. Дуже сильний вибух наші льотчики спостерігали в північно-східній частині залізничного вузла.

Оперативне зведення за 19 жовтня

Протягом 19 жовтня на північний захід від міста **Іелгава (Мітава)** наші війська, в результаті наступальних боїв, оволоділи населеними пунктами **Бігауньціємс, Лапмежціємс, Рагаціємс, Ізкопі, Ерцес, Силині, Спрагоулі**.

На території Чехословаччини північніше румунського міста **Сіґет** наші війська з боями зайняли населені пункти **Кобилеска Поляна, Ніжна Апша, Ніжна Апша, Строднї-Апша, Малий Бочков, Доли, Бісеріка-Алби, Слатіна-Село**.

У Північній Трансільванії наші війська, діючи разом з румунськими військами, оволоділи містом і залізничним вузлом **Байя-Маре**, а також з боями зайняли понад 60 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Байя-Спріє, Тоуці, Бейця, Одошті, Стремці, Шамсуд, Сармашаг, Карасталок, Камар, Марка** і залізничні станції **Байа-Спріє, Сасарі, Бушаг, Сармашаг, Порц**.

В Угорщині на південь від міста **Дебрецен** наші війська вели наступальні бої, в ході яких оволоділи містом **Берettьо-Уйфалу** і населеними пунктами **Надь-Лота, Вертеш, Хошсу-Пальї, Шаранд, Багамор, Уй-Лейтя, Хайду-Вамос-Перч**. В цьому районі за час боїв з 13 по 18 жовтня нашими військами взято в полон понад 11 тисяч німецьких та угорських солдатів і офіцерів. Наші війська захопили такі трофеї: літаків—91, танків і самохідних гармат—29, гармат різних калібрів—222.

Наші війська, діючи разом з частинами народно-визвольної армії Югославії, продовжували вести бої по очищенню від противника міста **Белград**. На південний схід від міста **Белград** наші війська вели успішні бої по знищенню оточеної групи військ противника. В ході боїв за 18 жовтня наші війська захопили в цьому районі такі трофеї: танків і самохідних гармат—18, гармат різних калібрів—понад 300, бронетранспортерів—20, кулеметів—175, радіостанцій—75, автомашин понад 2.000, возів з воєнними вантажами понад 1.200, коней—500, складів різних—26. Взято в полон 5.700 німецьких солдатів та офіцерів.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів точилися бої місцевого значення.

За 18 жовтня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 35 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 50 літаків противника.

* * *

На північний захід від міста **Іелгава** (Мітава) наші війська, що наступають по узбережжю Ризької затоки, вибили німців з сильно укріпленого пункту Рагаціємс. Радянські частини, що діють в районі залізниці Темері-Тукумс, в результаті впертих боїв просунулися вперед до 10 кілометрів і зайняли кілька населених пунктів. Противник посилив свої війська свіжими частинами. Німці ввели у бій 389 піхотну дивізію, поповнену солдатами, щойно прибулими до Прибалтики морем з Німеччини. Наші війська, відбиваючи ворожі контратаки, знищили понад 800 німців. Захоплені трофеї і полонені.

* * *

В Угорщині, на південь від міста Дебрецен, наші танкісти, кавалеристи і піхотинці, зробивши сміливий обхідний маневр, затиснули противника між каналами Шебеш-Кереш та Беретьо. Німецькі частини, відрізані від своїх основних сил, намагалися пробитися на північ, але були розгромлені. За час боїв з 13 по 18 жовтня нашими військами знищено 89 німецьких танків і самохідних гармат і 174 польових гармати. Серед захоплених трофеїв — 17 паровозів і 20 залізничних ешелонів з воєнними вантажами. Розвиваючи успіх, частини Н-ського з'єднання просунулися вперед на 20 кілометрів і оволоділи залізничною станцією Хайду-Вамос-Перч, що знаходиться в 17 кілометрах на схід від міста Дебрецен.

* * *

Наші війська і частини народно-визвольної армії Югославії продовжували вести вуличні бої в місті Белград. Рештки розгромленого гарнізону противника відчайдушно чинять опір у північно-західній частині міста. Наші штурмові загони очищають від гітлерівців цю частину міста. Противник зазнає великих втрат. Лише в одному кварталі за день винищено до 400 есесівців. Радянські сапери під командуванням майора Верного, разом з югославськими військами, блокували групу будинків, закидали їх гранатами і захопили в полон 124 німецьких солдатів і офіцерів. В іншому кварталі наші підрозділи знищили дві роти гітлерівців.

На південний схід від міста Белград оточена група військ противника зробила спробу вирватися з «котла». Протягом всього дня німці безперервно кидалися в атаки, але, не зважаючи на величезні втрати, не змогли прорвати кільце оточення. Нищівними ударами наші піхотинці і танкісти розчленили цю групу німецьких військ і по частинах знищують їх. За неповними даними, за день винищено кілька тисяч німецьких солдатів та офіцерів. Шляхи в цьому районі забиті гарматами, автомашинами і возами, захопленими у противника. Окремі підрозділи німців припиняють опір і здаються в полон. Кількість полонених весь час збільшується.

* * *

Авіація Північного Флоту завдала ряд послідовних ударів по каравану суден противника, виявленому у Варангер-фіорді. Бомбами і торпедами потоплені три німецьких транспорти, міноносець, два сторожових кораблі, два тральщики, самохідна десантна баржа і чотири сторожових катери противника. У повітряних боях збито 14 німецьких літаків.

В радгоспи повернулися справжні господарі

Понад два роки на запорізьких радгоспних землях «хазяйнували» німецькі загарбники. Вони завдали радгоспному виробництву величезної шкоди на суму в 202.292.000 карбованців.

Червона Армія визволила нашу область від гітлерівських розбійників.

Закипіла на радгоспних землях велика відбудовча робота. Керівники, спеціалісти, робітники радгоспів використали все, щоб повернути запорізьким радгоспам колишню славу.

Минув тільки один рік. Відновлені і вже в повному обсязі проводять роботу 26 зернових і тваринницьких радгоспів.

Навесні радгоспи засіяли 33.636 гектарів ярових культур, виконавши державний план на 121 процент. Робітники радгоспів, не шкодуючи сил і часу, доглядали посіви, виростили багатий урожай і зібрали його за 22 робочих дні.

До 10 жовтня радгоспи виконали плани хлібопоставок на 101 процент і продовжують здавати хліб державі понад план. А такі радгоспи, як «Вербове»—директор тов. Кондратенко, «Янчекрак»—директор тов. Диннік, «Комуніст»—директор тов. Бойко, «Соцземледелие»—директор тов. Єфімов вже здали понад план десятки тисяч пудів хліба. Радгосп «Вербове» державний план хлібоздачі виконав на 195 процентів.

Всі ці успіхи досягнуті в результаті самовідданої праці робітників радгоспів. Наприклад, комбайнер радгоспу «Переможець» Василь Опанасович Овчаров і його дружина Наталя Григорівна Овчарова на збиранні врожаю сіном двох комбайнів зібрали на прямому комбайнуванні хліб з 520 гектарів і на стаціонарі намолотили зерна з 300 гектарів. Молода трактористка цього ж радгоспу тов. Потапова на сцепі трьох лобогрійок зібрала 350 гектарів.

Комбайнер радгоспу «Комуніст» Микола Григорович Молодиченко комбайном «Комунар» систематично виконував дві норми.

Зараз радгоспи мають величезну кількість крупної рогатої худоби, свиней, коней і навіть птиці. Робітники радгоспів охоче контрактували і продавали радгоспам телят, поросят і хатню птицю. За 9 місяців план приплоду поросят по радгоспах виконаний на 151 проц., телят—на 166 проц., план контрактації телят—на 105 процентів.

Річний план молокоздачі виконаний на 107 проц. Середній удій на фуражну корову за 9 місяців становить 1.591 літр.

Пішов другий рік визволення від німецьких окупантів. Радгоспи області, включившись в передзимовне соціалістичне змагання, в змаганні з радгоспами Дніпропетровської області, ще будуть нові, ще значніші досягнення в піднесенні радгоспного виробництва на славу країни, на славу героїчної армії-визволительки.

В. Чаплинне.
директор совгоспу

ПРИЙШЛО І НА НАШУ ВУЛИЦЮ СВЯТО!

(ЗАКІНЧЕННЯ)

Вічна слава героям, що полягли в боротьбі за свободу і незалежність нашої Батьківщини—Радянського Союзу. Вічна слава генералові армії Ватутіну, вічна слава офіцерам, сержантам і бійцям, що полягли смертю хоробрих в боротьбі за визволення Радянської України (Присутні вшанували вставанням пам'ять героїв, що полягли в боротьбі за свободу і незалежність нашої Батьківщини).

* * *

Був час, коли гітлерівці над усяку міру вихвалялися своїми силами, пророкували всіх перемогти і підкорити, найбільше просторікували німці про свої наміри швидко захопити наші радянські землі Гітлер і його поплічники нагадували собою ту синицю, яка захвалялася море підпалити.

На початку війни Гітлер і його підручні кричали про те, що, мовляв, радянський Союз уже зламаний і ніколи більше не підніметься, про то, що німців від Сталінграда ніщо не зрушить. На початку радянсько-німецької війни Геббельс писав:

«Доля нас посилила в сідло... Шлях, уже пройдений нами, більш кам'янистий і терністий, ніж той, що лежить перед нами. Піднявшись на вершину, ми бачимо далекі простори і скрізь ми бачимо землі, які нам належать».

Але давно вже прахом розвіялись ці мрії гітлерівських розбійників. Червона Армія збила з них пиху. Тепер Геббельс тягне зовсім іншої пісні. 15 вересня ц. р. в газеті «Дас райх» він писав:

«...Ми повинні пройти через долину страждань. Цієї весни і літа нашим воюючим фронтам на всіх театрах воєнних дій довелось пережити надзвичайно тяжкі випробування. Це коштувало нам відчутних втрат в території, людях і техніці».

«...Нині річ не в тому, щоб за велику ціну спробувати вдержати ту або іншу територію, яку однаково вдержати не можна, а в тому, щоб захистити своє життя».

Зовсім інший мотив. (Сміх). Тепер, як бачимо, Геббельс говорить не про завоювання світу, а про долину смерті на німецькій же території. Підлі бандити з гітлерівської зграї цікавляться тепер тільки тим, як би врятувати свою шкуру. Але, як говорить український народ, «Не доведеться тобі, німцю, панувати, а прийдеться тобі, як собаці загибати». (Сміх, оплески).

* * *

Гітлерівські горе-стратеги, нападаючи на СРСР, розраховували на зовнішньополітичну ізоляцію Радянського Союзу. Ці гітлерівські розрахунки на ізоляцію Радянського Союзу, як і розрахунки на п'яту колону всередині наш. країни, розлетілися прахом,—так само, як і їх воєнні плани.

В ході боротьби виникла могутня англо-радянсько-американська коаліція, яка згуртувала навколо себе все волелюбне людство. Авторитет Радянського Союзу виріс незмірно. І не цілком зрозуміло, Радянський Союз вніс найбільший вклад в справу боротьби волелюбних народів світу проти фашистської Німеччини. Коло трьох років Червона Армія сам-на-сам вела війну проти основних сил Німеччини. Червона Армія завдала величезних поразок фашистській Німеччині і поставила її перед катастрофою.

Нині армії наших союзників ведуть успішні бойові дії в Західній Європі. Майже повністю визволені Франція і Бельгія, завершується визволення Голландії. Війська союзників висадилися в Греції. Прорвавши в районі Аахена лінію Зігфріда, вони вторглись на німецьку територію.

В нинішній війні проти гітлерівської Німеччини загартувалася бойова співдружба братніх слов'янських народів і всіх волелюбних народів світу, яким загрожували гітлерівські розбійники.

Товариші!

Великі перемоги Червоної Армії є результатом і яскравим свідченням могутності нашої радянської соціалістичної держави. Вітчизняна війна показала велику життєву силу і непереможність радянського соціалістичного ладу.

В доповіді, присвяченій 26-м роковинам Жовтневої соціалістичної революції, товариш Сталін говорив:

«Уроки війни говорять про те, що радянський лад виявився не тільки найкращою формою організації економічного і культурного піднесення країни в роки мирного будівництва, але й найкращою формою мобілізації всіх сил народу на відсіч ворогові у воєнний час. Створена 25 років тому радянська влада за короткий історичний строк перетворила нашу країну в незламну фортецю. Червона Армія з усіх армій світу має найбільш міцний і надійний тил».

Радянська влада є дійсно народна влада. Нема ні одної влади в світі, яка користувалася б такою любов'ю і підтримкою найширших мас народу.

Нинішні перемоги на фронтах Вітчизняної війни є результатом мудрого керівництва більшовицької партії і свідчать про торжество нашої справедливої справи, про торжество великого вчення марксизму-ленінізму. Під керівництвом більшовицької партії трудящі нашої країни створили вільну, могутню соціалістичну державу, здатну з честю подолати будь-які труднощі і випробування. Партія Леніна—Сталіна виховала наш народ в дусі радянського патріотизму, спрямувала до єдиної мети і організувала всі сили народу, щоб відстояти свободу, незалежність і соціалістичний лад нашої Батьківщини.

Масовий героїзм воїнів Червоної Армії поєднується з масовим трудовим героїзмом трудівників радянського тилу.

Німецькі імперіалісти розраховували на нетривкість радянського тилу. Як відомо, і ці розрахунки німців ганебно провалились. Партія і наша радянська держава за короткий строк провели величезну роботу по евакуації промислових підприємств на схід. За час війни збудовано десятки нових великих заводів. В кілька разів збільшився випуск літаків, танків, артилерії та інших видів озброєння, при чому озброєння високої якості. Створені трудом талановитих радянських конструкторів, наш го чудового робітничого класу на радянських заводах танки, літаки, гармати залишили далеко позаду хвалені німецькі зразки. Доблесні воїни Червоної Армії вміло використовують потужну зброю, виготовлену славними трудівниками радянського тилу. (Оплески).

Гітлерівські імперіалісти вважали, що вже після перших невдач Червоної Армії між народами Радянського Союзу почнуться сварки, що ці невдачі розхитають союз робітників, селян та інтелігенції, який є основою основ нашої радянської держави.

Труднощі і випробування воєнного часу ще більше згуртували народи нашого Радянського Союзу. В дні війни ще більше зміцнів союз робітників, селян та інтелігенції нашої країни.

Велика Вітчизняна війна яскраво показала всю вигідність для народів нашої країни об'єднання в Радянському Союзі.

Уявімо собі, що було б, коли б Україна, Білорусія та інші радянські республіки не входили до складу Радянського Союзу. Цілком ясно, що український народ і інші народи Радянського Союзу впали б у рабство фашистської Німеччини. Гітлерівська Німеччина розбила поодинці Францію, Голландію, Бельгію, Норвегію і підкорила багато європейських країн. Коли б не було Радянського Союзу, Гітлерові вдалося б розправитись поодинці з Радянською Україною, з усіма радянськими республіками і на довгі роки встановити своє панування. Але через те, що народи Радянського Союзу, в тому числі і український народ, входять до складу Радянського Союзу, то вони разом становлять могутню силу, яка виявилася здатною відстояти Радянський Союз і тим самим відстояти свободу і незалежність кожної радянської республіки.

Тільки при радянській владі український народ з допомогою великого російського народу та інших братніх народів Радянського Союзу дістав небачені можливості для розвитку своєї державності, злобув можливість розвивати свою культуру, будувати своє вільне життя.

Українсько-німецькі націоналісти багато базікають про так звану незалежну Україну. Постає питання, про яку незалежну Україну йде мова? Якщо розшифрувати це їхнє твердження, то на ділі виявляється, що українсько-німецькі націоналісти хочуть віддати Україну німецьким імперіалістам, хочуть віддати український народ в німецьке рабство.

Українсько-німецькі націоналісти — це осказиніла фашистська банда, яка перебуває на службі у німецьких імперіалістів. Про це свідчать численні документи. В брошурі, виданій українсько-німецькими націоналістами, під назвою «Ідеологічний вишкіл», сказано таке:

«...Націоналістичні рухи мають в різних країнах різну назву. В Італії — фашизм, в Німеччині—націонал-соціалізм, у нас—український націоналізм».

Свою підлу зрадницьку діяльність українсько-німецькі націоналісти намагаються прикрити всілякими обманними лозунгами, спрямованими на підрив єдності українського народу в його боротьбі за захист Батьківщини.

Українсько-німецькі націоналісти намагаються посіяти ворожнечу між українським народом і братніми народами Радянського Союзу, бо вони знають що головна сила українського народу саме в полягає в тому, що він зв'язаний узами братньої дружби з великим російським народом та іншими народами Радянського Союзу і поки існує ця дружба, ця бойова єдність, доти всі спроби закабалити Україну, віддати український народ у німецьку неволю, приречені на повний провал. (Оплески).

Український народ зневажає цих підлих зрадників і викорчовує останні рештки цих німецьких лазутчиків.

Український народ нікому не дозволить грати його долею.

Український народ, як і інші народи Радянського Союзу, не зважаючи на страхіття німецької окупації, не скорився ворогові. Не справдилися надії гітлерівців знайти підтримку серед українських робітників, селян та інтелігенції Українського народ в дні Великої Вітчизняної війни виявив свій полум'яний радянський патріотизм і залишився вірним більшовицькій партії, вірним своїй Батьківщині — великому Радянському Союзові і мужньо боровся і бореться проти німецько-фашистських загарбників.

Сини великого російського народу, сини України, Білорусії, Грузії, Узбекістана—всіх народів нашого Радянського Союзу, не шкодуючи свого життя, боролися і борються проти німців, знаючи, що вони можуть бути вільними тільки тоді, коли всі разом дружно битимуться проти спільного ворога, що тільки в спільній боротьбі можна відстояти нашу Батьківщину—Радянський Союз і тим самим відстояти свободу і незалежність кожної радянської республіки.

В ці радісні дні повного визволення Радянської України наші серця знову звертаються до того, хто своїм геніальним керівництвом забезпечив визволення Радянської України та інших братніх республік,—до нашого великого вождя і вчителя геніального полководця товариша Сталіна. (Бурхливі тривалі оплески).

В ході Великої Вітчизняної війни проти німецьких загарбників ми щодня були свідками виявлення сталінського полководницького генія, ми щодня бачимо плоди його праці. Товариш Сталін ще в роки мирного будівництва готував до цих грізних днів нашу країну, кував потужну індустрію радянської держави, вчив селян будувати колгоспи, зміцнював велику дружбу радянських народів. Сталін виховував у всіх народах Радянського Союзу полум'яну любов до своєї Батьківщини, нещадність і ненависть до ворога. Товариш Сталін приклав багато сил, щоб зміцнити могутність Червоної Армії. Він створив найпередовішу воєнну науку, якої не знала ще ні одна країна в світі.

Український народ славить великого організатора і натхненника перемог Червоної Армії, мудрого державного керівника, найбільшого полководця, великого Сталіна. (Всі встають, бурхливі тривалі оплески).

* * *

Трудящі Радянської України з великим патріотичним піднесенням взялися до відродження міст і сіл, зруйнованих німецькими окупантами. Значну роботу проведено по ліквідації наслідків німецької окупації.

Недавно трудящі Донбаса, Харківщини, Полтавщини, Сумщини, Чернігівщини відзначали роковини свого визволення. В листах на ім'я товариша Сталіна робітники, колгоспники та інтелігенція з радістю і гордістю повідомляють про результати їх самовідданої праці за рік після вигнання німецьких фашистів. Це був великий трудовий подвиг українського народу.

Проведена воістину героїчна робота по відбудові вугільних шахт, рудників Криворіжжя, металургійних підприємств, машинобудівельних заводів, по відбудові всіх галузей народного господарства Радянської України.

На 1 жовтня на металургійних заводах України відбудовано 8 доменних печей, 37 мартенівських печей, 23 прокатних стани, 55 коксових батарей.

Гірники Криворізького басейну відбудували і вивели в дію 18 залізорудних шахт, в тому числі 4 великих шахти.

Все це, товариші, досягнуто в наслідок нап'яленої праці робітників та інженерно-технічних працівників металургійних і коксохімічних заводів, а також гірників Криворіжжя.

Величезну роботу провели робітники Сталінської і Ворошиловградської областей по відбудові вугільної промисловості. Відбудовано і введено в експлуатацію 84 великих шахти, відбудовано і збудовано 470 дрібних шахт. Успішна відбудова вугільної промисловості Донбаса є наслідком героїчної праці робітників та інженерно-технічних працівників, усіх партійних і непартійних більшовиків Сталінської і Ворошиловградської областей.

Непогано попрацювали робітники і будівельники на відбудові машинобудівельних заводів України. Тільки по 76 заводах машинобудівельної і оборонної промисловості підготовлено понад 1 мільйон 300 тисяч квадратних метрів виробничих і допоміжних площ. Встановлено 6.600 одиниць виробничого устаткування. Машинобудівельники України вже дають народному господарству устаткування для вугільної, металургійної промисловості. 32 заводи з моменту визволення дали країні різної продукції на 174 мільйони карбованців.

Перед машинобудівельниками стоїть бойове почесне завдання—в мінімальний короткий строк відбудувати машинобудівельну промисловість України, бо без відбудови заводів машинобудування немислиме швидке піднесення вугільної, металургійної промисловості і енергетичного господарства, а також наших радгоспів і колгоспів.

Значні успіхи і енергетиків Радянської України.

Всім відоме величезне значення залізничного транспорту. Слід сказати, що залізничники з честю виконували і виконують покладені на них завдання. Обов'язок партійних і радянських організацій подавати всебічну допомогу залізничникам в їх роботі.

Уряд Радянської України і промислові наркомати докладають усіх сил, щоб прискорити відбудову підприємств легкої, місцевої, текстильної, харчової та інших галузей промисловості. Відбудовані підприємства місцевої промисловості, республіканської і обласної підлеглості, за 8 місяців цього року випустили продукції на 320 мільйонів карбованців (в незмінних цінах 1926—27 рр.), а кооперативна промисловість — на 200 мільйонів карбованців.

На Україні розгорнулися величезні роботи по відбудові і будівництву міст і сіл. Будівельники поставили перед собою почесне завдання — добре відбудувати промислові і культурні центри, робітничі селища, міста і села, щоб вони були ще зручнішими, ще красивішими, ніж були до війни. В містах нашої республіки відбудовано і збудовано житлової площі 2.800 тисяч квадратних метрів.

Найкращі архітектори Радянського Союзу беруть участь у проектуванні відновлюваних міст України і, зокрема, столиці нашої республіки — міста Києва. Архітектори і інженери працюють над створенням нових типів конструкцій для заміни дефіцитних матеріалів місцевими будівельними матеріалами.

Радянська держава подавала і подає велику допомогу колгоспному селянству у відбудовуванні зруйнованих сіл і виділила безплатно великий лісосічний фонд. За неповними даними, у визволених областях України відбудовано і збудовано понад 115 тисяч хат колгоспників.

Зараз нема можливості навести докладні цифри і факти про допомогу нашої соціалістичної держави, нашого Союзного Уряду і товариша Сталіна Україні в розгорнутих відбудовних роботах. Кожний з нас повсякденно натрапляє на численні приклади і прояви цієї допомоги. Щодня з різних республік і областей Радянського Союзу на Україну йдуть ешелони з устаткуванням, верстатами, матеріалами для відбудови наших заводів, шахт, наших колгоспів і радгоспів, нашого транспорту. Це наша могутня соціалістична Батьківщина щедрою рукою шле Радянській Україні все, що тільки можливо в умовах війни, щоб швидше відродити промисловість, сільське господарство, транспорт і культурні заклади республіки.

Тільки в могутній соціалістичній державі, де всі народи сплетені великою дружбою і від усієї душі допомагають один одному, став можливим такий небачений розмах відбудовних робіт у визволених районах.

Дозвольте мені від імені Уряду Радянської України від імені всього українського народу сказати всім нашим братам— народам Радянського Союзу, нашому Союзному Урядові, товаришеві Сталіну — велике спасибі за подавану допомогу українському народові. (Оплески).

Товариші!

Не зважаючи на труднощі, що стояли на шляху відбудови сільського господарства, зруйнованого німецько-фашистськими загарбниками, колгоспне селянство, робітники МТС і радгоспів з винятковою енергією і піднесенням взялися до відродження соціалістичного землеробства, показавши всьому світові величезну життєздатність колгоспного ладу. Їх самовіддана праця, поєднана з величезною допомогою Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії (більшовиків) і Союзного Уряду, швидко ліквідує наслідки німецької окупації.

Ще минулої весни майже вся територія України була окупована ворогом. В 1944 році, в першому році роботи на визволеній землі, загальна посівна площа колгоспів України, за попередніми даними, становить 65 процентів довоєнної площі. Площа всіх зернових культур становить 73 проценти довоєнної площі. По ряду сільськогосподарських культур колгоспи України майже досягли довоєнного рівня або перевищили його. Державний план весняної сівби колгоспи перевиконали.

Самовіддана праця колгоспників на визволеній землі принесла щедрі плоди. В більшості колгоспів вирощено добрий урожай зернових та інших культур. В колгоспах України середня врожайність всіх зернових культур перевищує планову врожайність цього року.

Колгоспники і колгоспниці, робітники МТС і радгоспів напружують усі свої сили, щоб успішно виконати осінні сільськогосподарські роботи, — своєчасно закінчити копання і вивіз цукрових буряків, збирання картоплі, соняшника та інших культур, якнайшвидше закінчити сівбу озимини, обмолот урожаю і повністю виконати план оранки на зяб.

Завдяки піклуванню Союзного Уряду і ЦК ВКП(б) на Україні відновили діяльність 1.173 машинно-тракторні станції, які подають колгоспам велику допомогу в боротьбі за врожай. На 10 жовтня МТС України виконали річний план тракторних робіт на 87 процентів.

МТС Дніпропетровської, Запорізької, Одеської, Миколаївської і Чернігівської областей виконали і тепер перевиконують річний план тракторних робіт.

Перед керівниками обласних і районних організацій, директорами МТС стоїть серйозне завдання — забезпечити безумовне виконання плану тракторних робіт кожної МТС і цим самим подати дійову допомогу колгоспам в успішному проведенні осінніх сільськогосподарських робіт.

Колгоспники України багато попрацювали над відродженням громадського тваринництва. За станом на 15 вересня, в 75 проц. колгоспів відновлено ферми великої рогатої худоби, в 42 проц. колгоспів відновлено свинарські, в 32 проц. колгоспів відновлено вівчарські і в 67 проц. колгоспів відновлено птахівничі ферми. В середньому на колгосп відновлено більше двох ферм. Щоб допомогти колгоспам швидше відбудувати громадське тваринництво, колгоспники України у своєму особистому господарстві виростили і до 20 вересня передали на колгоспні ферми понад 600 тисяч голів молодняку худоби і значну кількість птиці.

Треба найближчими днями поставити на ферми весь законтрактований у колгоспників, робітників і службовців молодняк худоби і птиці. У зв'язку з наближенням зими треба якнайшвидше закінчити підготовку приміщень і заготовати достатню кількість добрих кормів для худоби.

Трудівники сільського господарства України, вдячні Червоній Армії і вождю народів товаришеві Сталіну за визволення від німецького рабства взяли на себе зобов'язання достроково до 25 жовтня, повністю виконати державний план хлібозаготівлі і здати понад плану 15 мільйонів пудів хліба в фонд Червоної Армії.

Тепер усі думки колгоспного селянства і робітників радгоспів Радянської України спрямовані до одного — з честю виконати своє почесне зобов'язання дане Батьківщині, Червоній Армії, товаришеві Сталіну.

На 10 жовтня план хлібозаготівлі по Україні виконано на 91 процент. Колгоспи і радгоспи Житомирської, Кам'янець-Подільської, Київської, Кіровоградської і Чернігівської областей достроково виконали план хлібозаготівлі. Тисячі колгоспів, сотні радгоспів інших областей також достроково виконали свої зобов'язання перед державою.

Достроково виконали план хлібозаготівлі сотні тисяч селянських господарств західних областей України.

Успішне виконання колгоспами і колгоспниками державних зобов'язань по здачі хліба та інших сільськогосподарських продуктів у вирішальний період війни є новим підтвердженням того, що колгоспний лад був і буде міцною і непорушною опорою радянської держави і що колгоспне селянство нічого не пошкодує для того, щоб всіляко сприяти Червоній Армії в розгромі ненависного ворога. (Оплески)

Приємно відзначити, що війська 1-го, 2-го, 3-го і 4-го Українських і 1-го Білоруського фронтів, які з боями очистили рідну Українську землю від ненависного ворога, постійно подавали і продовжують подавати допомогу у відбудові народного господарства і особливо сільського господарства України.

Військові частини у вільний від бойових дій час подавали велику допомогу колгоспам і радгоспам, а також селянським господарствам західних областей України в проведенні своїми силами польових робіт.

Усі ці факти ще раз свідчать про нерозривний зв'язок нашої Червоної Армії з робітниками і селянами, про непорушну єдність фронту і тилу в радянській країні. (Оплески).

* * *

Товариші!

Слова товариша Сталіна про те, що у важких умовах війни «наша інтелігенція—збагатила радянську науку і техніку, культуру і мистецтво новими видатними досягненнями і відкриттями», в повній мірі стосуються і української радянської інтелігенції.

В рядах Червоної Армії, в партизанських загонах, на фабриках, заводах, в інститутах, лабораторіях радянського тилу—скрізь на своїх постах українська радянська інтелігенція, разом з усім радянським народом, віддавала і віддає всі свої сили, знання і таланти для перемоги радянського народу над німецькими загарбниками, справі росту воєнної могутності Радянського Союзу. (Оплески).

Згуртувавшись навколо партії більшовиків, українська інтелігенція в дні Вітчизняної війни внесла цінний вклад в справу розвитку нашої науки і техніки, в справу розвитку української культури, національної формою, соціалістичної змістом.

Всі знають ім'я славного українського вченого, президента Академії Наук УРСР, Героя Соціалістичної Праці, академіка Богомольця (Оплески). Його роботи відіграли велику роль у боротьбі за збереження людського життя, зокрема в умовах війни. Наш славний учений, Герой Соціалістичної Праці, академік Патон (оплески) багато дав радянському народові і в галузі удосконалення нашої зброї, і в галузі відбудування нашої промисловості.

Академія Наук УРСР за 25 років свого існування і особливо в останні роки має великі досягнення в усіх галузях науки. Роботу українських радянських учених високо оцінили партія і уряд, нагородивши багатьох з них орденами і медалями.

Багато зробили в дні війни наші письменники, художники, композитори, архітектори, наші театральні колективи.

Радянські вчені, інженери, агрономи, вчителі, лікарі, працівники мистецтв з величезним піднесенням працюють в усіх галузях народного господарства і культури, віддають усі свої сили і знання справі найшвидшої ліквідації наслідків німецької окупації. (Оплески).

Товариші!

Здійснились пророчі слова товариша Сталіна. Прийшло на нашу вулицю свято! Але ворог ще не добитий і для досягнення перемоги, для повного розгрому ворога треба докласти багато сил.

В ім'я цієї перемоги, в ім'я визволення наших братів і сестер, що перебувають в німецькій неволі, в ім'я повного визволення всіх радянських земель,—всі робітники, колгоспники та інтелігенція повинні працювати, не покладаючи рук, день-у-день збільшувати допомогу фронтові і країні.

Перемога близько! Ми добємо фашистського звіра в його власному лігві! Наш героїчний радянський народ подолає всі труднощі, відбудує зруйновані міста і села і знову добється щасливого заможного життя.

Запорукою цьому є велика незламна дружба народів нашої радянської Батьківщини, запорукою цьому—керівництво нашої більшовицької партії і великого вождя народів Радянського Союзу, нашого великого Сталіна (Оплески).

Слава великому вождю і полководцю товаришеві Сталіну! Ура!

(Бурхливі тривалі оплески. Всі встають. Вигуки: «Товаришеві Сталіну—ура!». «Хай живе товариш Сталін!», «Товаришеві Сталіну—слава!». Оркестр виконує державний Гімн Радянського Союзу).

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 23 жовтня

(ЗАКІНЧЕННЯ)

боями зайняли близько 900 інших населених пунктів, з яких понад 400 населених пунктів на території Східної Прусії.

На території **Чехословаччини** на південний схід від міста **Мукачева** наші війська вели наступальні бої, в ході яких зайняли населені пункти **Дубове, Калині, Ганічі, Горнево, Вуліховец, Угля, Колодне, Теребля, Кричово, Шандорова, Солдобош, Буштіна** та залізничні станції **Нижня Новселиця, Тячово, Буштіна.**

У Північній Трансільванії наші війська, діючи разом з румунськими військами, оволоділи містом та залізничною станцією **Вілло-Сатмарулує**, а також зайняли понад 50 інших населених пунктів, серед яких великі населені пункти **Біксад, Бойнешті, Орашул Ноу, Іожиб, Бабашешті, Мартінешті, Одорец, Ямац, Ардед Акиш, Кинуш, Сантиу, Лоштіца, Пішкольц** та залізничні станції **Біксад, Орашул-ноу, Акиш, Чикишинани, Ташнад.**

На території Угорщини на північ та на північний захід від міста **Ньїредьхаза** наші війська вийшли до південного берега ріки Тіса, зайняли при цьому населені пункти **Домбрад, Юраль, Берцел, Венчелле, Ракамаз, Тісса-Льок.**

На захід від **Белграда** наші війська, діючи разом з частинами народно-визвольної армії Югославії, в одважували вести бої по розширенню плацдарму на західному березі ріки Сава і оволоділи великим населеним пунктом **Бежанья** та залізничною станцією **Земуньско Поле.**

Болгарські війська, діючи проти німців разом з частинами народно-визвольної армії Югославії та нашими військами, з боями зайняли на території Югославії місто **Кочана** і великі населені пункти **Дрежак, Страцін, Ветрініца, Беч.**

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів бої місцевого значення.

За 22 жовтня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили [illegible] німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 31 [illegible] так противника.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛІН.

м. Запоріжжя, друкарня «Комунар» обл. управління поліграф., вул. Ілича, 44. Адреса редакції: ріг вул. Жуковської і Тургенівської, 56. Тел.: 2-40, нічної редакції—3-50

Б—01297